

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

6. évfolyamos tanulók számára

2. forduló

JAVÍTÓKULCS

Össz.pontszám:	65p	
----------------	------------	--

Időpont: 2011. november 23.

1. Egészítsd ki tulajdon- vagy köznévvvel!

- a) (Petőfi hőse) **János**
 (Toldi ellenfele) **(a) cseh**
 (A Reményhez költője) **Csokonai**
- b) (Toldi jótevője) **Lajos**
 (Arany balladai hőse) **Edward/Mátyás**
 (János vitéz végez vele) **óriások királya, óriás**

VITÉZ

KIRÁLY

6p	
-----------	--

2. Ki mondta az alábbi mondatokat? Melyik műből származik az idézet?

- a) „(Hogy már ott volt, így szólt a sokasághoz:)
 Majd meglássátok, háromszor megverem azt la!”
Lúdas Matyi **Lúdas Matyi**
- b) „Most hát, Jancsi lelkem, eredj ha menned kell!
 A Jóisten legyen minden lépéseddel.”
Iluska **János vitéz**
- c) „Gyaur – szólt síróra lágyult hangon a török -, te jó ember vagy. Sokat gondolkoztam rólad.
 mindig az volt a vége, hogy példátlan a te szíved jósága. Add vissza az amulettetem!”
Jumurdzsák (csak a török szó nem fogadható el) **Egri Csillagok**
- d) „Hanem egy csónak elég egy embernek.
 Egyikünknek itt ma gyászos lesz a vége,
 S nem lesz a halottnak hajóra szüksége.”
(Toldi) Miklós **Toldi**

8p	
-----------	--

3. Minden sorban négy szót találsz, melyek közül kettő rokon értelmű. Párosítsd és jelöld a megfelelő betűkkel!

A	B	C	D	betűpárok	
szeszélyes	szenvedélyes	szenvelgő	bogaras	A	D
pucér	tar	meztelen	kopár	A	C
kopott	kifosztott	elhasznált	gyenge	A	C
hiba	tévedés	megvetés	tétovázás	A	B
állhatatos	fukar	komoly	kitartó	A	D
akadályoz	visszariaszt	gátol	becsap	A	C
háborgat	zaklat	morog	becsmérel	A	B
megismétel	terjeszt	híresztel	elmesél	B	C

8p	
-----------	--

1 helyes pár 1 pont

4. Írj egy ellentétes jelentésű megfelelőt a megadott szavak mellé! Melyik szólás tartozik a beírt kifejezésekhez? Írd mellé a betűjelét!

	ellentéte:	szólás:
gyakori	ritka, kivételes	c
ostoba	okos, furfangos, eszes	d
jókedvű	rosszkedvű, mogorva, szomorú	a
molett	karcosú, sovány, vékony	e
félős	bátor, merész	b

- a) Bal lábbal kelt fel.
- b) Nem ijed meg a saját árnyékától.
- c) Lámpával kell keresni az ilyet.
- d) Vág az esze, mint a borotva.
- e) Karcosú, mint a nádszál.

10p

5. Mi volt a bevásárló kosárban? Megtudod, ha a szalagokra írt szövegből „kicsomagolod”. Mindegyik szalagon egy zöldség nevét rejtettük el. Írd mellé mit találtál!

bab

UTCÁBABESZÉLGETŐZEG

répa

CSERÉPARTITOKBAN

burgonya

RÉGIWARTBURGONYAKLÁNC

hagyma

MEGHAGYMANDALAHÉJ

zeller

RÁRESZELLERAKÓDIK

5p

6. Pótold a mondatok hiányzó szavait! A zárójelben lévő szavak közül válogass!

(birtok – bírtok, szüret – szűret, fiuk – fiúk)

Hétvégén a tangazdaságban megkezdődik a **szüret**. Az egyetemista **fiúk**, is kiveszik részüket a munkából. Nagy a **bírtok**, elkél a segítő kéz. Molnár János és felesége irányítja a munkát. Az ő **fiuk** a puttonyosok között serénykedik. A lányok vödreikből a puttonyokba töltik a leszedett gyümölcsöt.

- Mennyit **bírtok** még el? – kérdik a legényeket.
- Rakjátok csak, amíg fér! – felelik nevetve az ifjak.

A présházban a must habját az asszonyokkal **szűretik**.

6p

7. Pótold a hiányzó mássalhangzókat!

gy, ggy, dj vagy gyj

hordja, adj/gya, fogyjon, meggyes, szedjed, higgyétek, hagyjuk, fagyos, fedje

Mely szót írhatod kétféleképpen? Foglald mondatba mindkét írásmóddal!

agya (főnév) adja (ige) Bármely jó mondat 1 pont.

10 szó (9+adja/agya) 1 pont, 2 hibátlan példamondat 2x1 pont

Ha az adja/agya közül csak az egyik van beírva, de a mondatokban szerepel a két alak, akkor is jár a 2 pont.

12p	
-----	--

8. Mi a szabály az alábbi mondatokban?

Márk menetel.

Zoli zajong.

Csilla csenget.

Szabály:

Ugyanazzal a betűvel kezdődik mindkét szó.

Folytasd a mondatokat a szabály alapján!

Béla **barangol**

Kati **kötöget**

Nándor **néz**

Más jó ige is elfogadható.

4p	
----	--

9. Az alábbi állítások összekeveredtek. Olvasd el figyelmesen, majd jelezd a helyes sorrendet a mondatok elé írt sorszámokkal!

6. A szigorú törvények ellenére az országban elszaporodnak a lopások, s ezzel egy időben trónviszályok törnek ki.
2. A menekülő magyar törzsek a Kárpát-medencébe érkeznek, majd kiterjesztik hatalmukat az egész térségre.
4. I. (Szent) István létrehozta a magyar államot, koronás király lesz.
5. Az államvallássá tett kereszténység védelmében a király törvényeket hoz (pl. tíz falu építsen egy templomot).
3. Az államalapításhoz a leendő királynak le kellett győznie pogány ellenlábait, így Koppányt is.
1. Az Etelközben állomásozó magyarokat a besenyő törzs támadja meg.

A szám megfelelő helyen 1 pont.

6p	
----	--